

İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Tekinel, C. Senatosu Artvin Üyesi Recai Kocaman, İstanbul Milletvekili Fehmi Cumalıoğlu, İstanbul Milletvekili Turan Koçal, Kayseri Milletvekili Turhan Feyzioğlu ve 5 Arkadaşının; Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki 26.4.1961 Tarih ve 298 Sayılı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu. (2/685)

Millet Meclisi Başkanlığına

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki 26.4.1961 tarih ve 298 Sayılı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereği saygıyla arz olunur. 26.1.1979

İstanbul Milletvekili
İsmail Hakkı Tekinel

İstanbul Milletvekili
Tarhan Erdem

C. S. Artvin Üyesi
Recai Kocaman

Yozgat Milletvekili
Ö. Lütfi Erzurumluoğlu

Adana Milletvekili
Cevdet Akçalı

İstanbul Milletvekili
Fehmi Cumalıoğlu

İstanbul Milletvekili
Turan Koçal

Tokat Milletvekili
Faruk Demirtola

Kayseri Milletvekili
Turhan Feyzioğlu

Konya Milletvekili
Şener Battal

G E R E K Ç E

21.6.1978 tarihinde Millet Meclisi Başkanı Sayın Cahit Karakaş'ın Başkanlığında siyasi partilerin grup başkanvekillerinin katıldığı toplantıda alınan karara göre kurulan (Seçim Kanunları ve İçtüzüğü İncelemekle Görevli Partilerarası Özel Komisyon) tespit ettiği gündem ve yöntem içinde öncelikle seçim kanunları üzerindeki çalışmalarını sürdürmektedir.

Önemli konulardan biri seçmen kütükleri ve sandık seçmen listelerindeki herkesçe kabul edilen aksaklıkların süratle giderilmesidir.

Partilerarası Özel Komisyon;

1. Seçmen kütüğünün düzenlenmesinin zorunlu olduğuna ve seçme hakkının kullanılmasında seçmenin oy kullanacağı yerin mahal itibarıyla tespitinin gerektiğine,

2. Seçmen kütüğünün düzenlenmesinde, denetlenmesinde ve kütük üzerinde yasalara göre, ölüm, seçme hakkının kaybı, seçme hakkının kazanılması gibi yapılacak işlemlerde, sandık seçmen listelerinin hazırlanmasında ve bunların merkezi seçmen kütüğüne uygunluğunun kontrolünde bilgi işlem tekniklerinden yararlanılmasına,

3. 26 . 4 . 1961 tarih ve 298 sayılı Kanununun 24 . 3 . 1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunla değiştirilen esaslara göre tanzim edilmiş ve halen geçerli olan Daimi Seçmen Kütüklerinin, 1973 yılı Mayıs ayının 2 nci Pazar günü yapılan yazım ve düzenleme işlemlerinde amaçlanan doğruluk ve güvenliğin yeterince sağlanamadığı ve bu ilk tespitlerden sonraki yıllık ara yoklamalarıyla mevcut yazım ve kontrol sistemine göre mükerrem yazımı çoğalttığı sonucuna varıldığından 1973 yılı Mayıs ayının 2 nci Pazar günü yapılan yazıma ve ondan sonraki yıllarda yapılan denetlemelere göre meydana gelen ve halen geçerli olan seçmen kütüklerinin tümünün iptaline,

4. Geçici ve merkezi seçmen kütüğü düzenlenmesi, denetimi ve kontrolü esasına dönülmesine oybirliği ile karar vermiştir.

Diğer taraftan Partilerarası Özel Komisyon yürürlükte bulunan seçim yasalarındaki ittifak edilen konularda ilke kararları almış ve alınan bu ilke kararlarının ışığında bu yasalardaki değişikliklerin teselsülü bozmayacak bir şekilde yerlerine monte edilmek üzere mukayeseli madde metni yapma çalışmalarına başlamıştır. Bu değişiklikler en kısa zamanda tümüyle veya zarureti öncelikle gözönüne alınmak suretiyle Yüksek Meclise sunulacaktır.

Öncelik arz eden konularda yapılan değişikliklerin Şubat ayının başlangıcında Meclislerimize sunulması mümkündür.

Ancak, bütçe kanunlarının meclislerde görüşülme süre, sıra ve usulleri açısından hazırlanan bu değişikliklerin Şubat ayı içerisinde Meclislerimizde görüşülmesi ve kanunlaştırılmasının mümkün olamaması ihtimali de mevcuttur.

Yürürlükte bulunan 24 . 3 . 1973 günlü 1700 sayılı Kanunla Değişik Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki 298 sayılı Kanununun 35 nci maddesine göre 1 Mart 1979 tarihinden Nisan 1979 sonuna kadar halen geçerli ve yürürlükte olan aksaklıkları tespit edilmiş seçmen kütüklerinin denetiminin yapılması gerekmektedir.

Partilerarası Özel Komisyon bu sistemin değiştirilmesinde zaruret olduğunu tespit etmiş ve hazırladığı teklifin kanunlaşması halinde kanunlaşma tarihine göre denetimden önce veya denetimden sonra daimi seçmen kütüklerinin tümüyle iptalini uygun görmüştür.

Bu nedenle, bu teklifin 1 Mart 1979'dan önce kanunlaşmaması halinde mevcut yasaya göre bu denetimin yapılması zorunluluğu ile karşı karşıya kalınacak, gereksiz harcamalara ve işgücü kaybına sebep teşkil etmiş olacaktır.

Muhtemel masraf ve işgücü kaybını önlemek ve Komisyonca hazırlanan teklifin zamanında kanunlaşmaması halinde seçim yapılacak iller yerine bütün Türkiye'de denetim yapılmasını 1979 yılı için aynı israf ve işgücü kaybını tevhit edeceği düşüncesiyle ve bunu azaltmak amacıyla bu bir aylık sürenin bitmesinden önce yasanın Meclislerimizden çıkamaması haline mahsus olmak üzere bu denetlemenin seçim yapılacak illere hasren yapılması bir tedbir olarak uygun mütalâa edilmiştir.

Yürürlükte bulunan seçim yasalarına göre 1979 yılı Ekim ayında C grubu illerinde kısmi Senato seçimi ve boşalan yerlerde Cumhuriyet Senatosu üyesi ve milletvekili ara seçimlerinin yapılması gerekmektedir.

1977 yılında erken yapılan genel milletvekili seçimleri sebebiyle Yüksek Seçim Kurulu kısmi Senato seçimlerinin ve diğer ara seçimlerinin hangi tarihte yapılacağı hususunu bugüne kadar ilan etmemiştir. Bu sebeple kısmi Senato seçimleri ve diğer ara seçimlerinin 1979 Ekim ayında yapılması gerektiğinin kabulünde bugün için kanuni bir sakınca mevcut değildir.

Partilerarası Özel Komisyon seçmen kütüklerinin denetlenmesi ve süreleri açısından yasalar üzerinde yapılmış olduğu incelemede bir aylık bir süre için ertelemenin 1979 Ekim ayında yapılacak seçimlere etkisi olmayacağı tespit edilmiş ve Yüksek Seçim Kurulu Başkanıyla yapılan görüşmeden aynı sonuç çıkartılmıştır. Başka bir deyişle seçmen kütüklerinin tanzimi esasına ait yapılan çalışmaların kanunlaşmaması halinde dahi bu bir aylık seçmen kütüğü denetimi ertelemesinin Ekim 1979 tarihinde yapılması lazım gelen kısmi Senato seçimlerinin zamanında yapılması bakımından hiç bir sakınca yaratmayacaktır.

Hazırlanan işbu kanun teklifi Cumhuriyet Senatosu üyesi ve milletvekili olarak imzalanmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin kanun teklif etme hakkı usulleri içinde takdim olunmaktadır.

Yürürlükte bulunan seçim yasalarına göre seçmen kütükleri denetiminin 1 Mart 1979 tarihinde başlayacağı ve teklifin geçici hükümleri ihtiva ettiği gözönünde tutularak biran önce kanunlaşması amacıyla Yüksek Meclise sunulmuştur.

Adalet Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/685
Karar No. : 81

6 . 2 . 1979

Millet Meclisi Başkanlığına

İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Tekinel, Cumhuriyet Senatosu Artvin Üyesi Recai Kocaman, İstanbul Milletvekili Fehmi Cumalıoğlu, İstanbul Milletvekili Turan Koçal, Kayseri Milletvekili Turhan Feyzioğlu ve 5 arkadaşının, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki 26 . 4 . 1961 tarih ve 298 sayılı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi, Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla Komisyonumuzda incelenip görüşüldü.

Halen yürürlükte bulunan Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanunun değişik 35 nci maddesine göre Nisan 1979 sonuna kadar halen geçerli seçmen kütüklerinin denetiminin yapılması gerekmektedir.

298 sayılı Kanunun diğer hükümlerinde olduğu gibi seçmen kütükleri ile ilgili hükümlerinin de değiştirilmesi için çalışmalar yapıldığı bilinmektedir. Bu çalışmalar sonuçlandığı takdirde halen geçerli seçmen kütükleri hükümsüz sayılacağından bu konuda yapılacak denetim de gereksiz kalacaktır.

Seçmen kütükleri ile ilgili çalışmalar sonuçlanmadığı takdirde ise, bir aylık erteleme 1979 yılı Ekim ayında yapılacak seçimleri etkilemeyeceğinden seçmen kütüklerinin denetimini bir ay erteleyen teklif, Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere saygıyla sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı
Ankara
İsmail Hakkı Köylüoğlu

Başkanvekili
Antalya
Galip Kaya

Sözcü
Kahramanmaraş
M. Yusuf Özbaş

Çorum
M. Kemal Biberoglu

Erzincan
Lütfi Şahin

Kahramanmaraş
Hüseyin Doğan

Kırşehir
Doğan Güneşli

Uşak
M. Selâhattin Yüksel

Zonguldak
Burhan Karaçelik

Zonguldak
Köksal Toptan

Kastamonu
İ. Hilmi Dura

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ İSMAİL HAKKI TEKİNEL, C. S. ARTVİN ÜYESİ RECAİ KOÇAMAN, İSTANBUL MİLLETVEKİLİ FEHMİ CUMALIOĞLU VE TURAN KOÇAL, KAYSERİ MİLLETVEKİLİ TURHAN FEYZİOĞLU VE 5 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki 26.4.1961 Tarih ve 298 Sayılı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 26.4.1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanuna aşağıda yazılı bir geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde — 26.4.1961 tarih ve 298 sayılı Kanununun 24.3.1973 tarih ve 1700 sayılı Kanunla değişik; 35 ve müteakip maddelerine göre bütün Türkiye’de 1979 yılının Mart ve Nisan ayları içinde yapılması gereken seçmen kütüklerinin denetimi bir ay ertelenmiştir. Bu denetim işlemi 1979 yılına münhasır olmak üzere sadece Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme seçimlerinin yapılacağı C Grubu illeri ile boşalan Cumhuriyet Senatosu üyelikleri ve milletvekillikleri için ara seçimi yapacak illerde yapılır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki 26.4.1961 Tarih ve 298 Sayılı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — Teklifin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.